

גילו כי הדירה נמצאת בקומה השניה, והדלת הנועלה אינה נפתחת מבפנים. אחרי חיפושים מצאו צוהר שפנה אל חדר המדרגות, והשתלשלו דרכו אחת אחרי השניה ויצאו לרחוב. שם מצאו מונית שהובילה אותן למלון. בעל המלון, שראה את עיניהן הנפוחות ופניהן המזועזעות, חקר אותן, וליווה אותן לתחנת המישטרה. שם סיפרו את קורותיהן ומסרו את שמות הבחורים.

אלי ודויד לא הבינו בכלל מה רוצים מהם השוטרים. "ממתי לשכב עם תיירות זה עבירה? אתם השתגעתם? צריך לעצור את כל נתיניה על עבירה כזאת," צעק אלי, ודויד הוסיף ואמר: "הרי הן הסכימו, הן באו איתנו מרצונן, לא נאבקו ולא צעקו, אז מה פתאום אונס?"

ומשמאל, בביהמ"ש)

להתנגד בכוח לאנס

המצב החוקי בישראל

גם במישפט טענו הסניגורים, כי היתה הסכמה ולכן לא בוצע אונס. אך החשור דים הושעו באונס ונידונו למאסר בפועל.

ניתוח

מישפטי

שני טענות הגנה רגילות בפיהם של נאשמים באונס. יש הממציאים אליבי וטענות: "בכלל לא היינו שם,

חשבת' שהיא מסכמת!

נגד יעקב שבירו ואחרים (טרם פורסם) ע.פ. 862/80 — מפי השופטים מרים כן-פורת, מנחם אלון ואהרון ברק, קיבל את עירעור התביעה.

"יתכנו, כמובן, מיקרים יוצאי-דופן, בהן מסתירה האשה את התנגדותה ומתנהגת בצורה העשויה להתפרש כלפי חוץ כי "הסכמה" אמרה השופטת בן-פורת, "ואז יהיה באמת מקום לזיכוי הנאשמים מאונס."

מאסר

בפועל

"א כל את המיקרה שלפנינו אין לפ-רש אלא כך, שהגברים ידעו שהנע-רות אינן מסכימות, ומי שגילה התעניינות גם שמע מפיהן שהן מסרבות, הגבר ששאל את התיירת אם היא מסכימה לשכב איתו שמע מפיה מפורשות כי היא מתנגדת, ואמנם עזב אותה לנפשה.

"בפנינו שתי צעירות במדינה זרה ו-בבית זר, בחברת גברים מבוגרים מהן בהרבה, המפרידים בין הנערות, מספרים להן סיפור העשוי להוציא כל אדם משל-וותר, על הברחת יהלומים באברה-מיין..."

נשאלה השאלה אם הגברים אכן פירשו בטעות את כניעת התיירות כהסכמה, אך טענה זו לא נראתה לשופטים כנה וסבירה בנסיבות המיקרה. עדות הנאשמים בבית-המישפט, כי הנערות שיתפו פעולה ולקחו חלק פעיל במישגלים, מוכיחה כי ידעו היטב שהם משקרים.

בית-המישפט העליון קיבל את עירעורה של התביעה, הרשיע את הגברים באונס. בית-המישפט העליון הרשיע את כל הנאשמים באונס והחמיר בעונשם. הם נידונו לתקופות מאסר בפועל, בין חמישה חודשים לשנה תמימה.

פסקהידן מאוחר גם את מאמרו של הפרופסור זאב פלר, "אינוס תוך רשלנות על סמך אימרת אגב", פורסם במישפטים, כרך י', 373, וכן ע.פ. 478/79 פ"ד ל"ד (2) עמ' 524.

רים בני גילם, מלמדים בבית-הספר ב-שוודיה כי אם בחורה נקלעת למצב של איום באונס, והיא רואה כי הסכנה לפגיעה גופנית חמורה, עליה להיאנס ולא להתנגד. בכך, לפחות, היא שומרת על חייה וגופה ואינה מסתכנת ברצח או חבלה. כאשר ראו כי כוחן אינו עומד להן בפני שלוש שתי הישראליים, התייעצו ביניהן והחליטו לא להתנגד באופן גלוי, אבל הן לא שיתפו פעולה, והראו בכל דרך אפשרית שאין רצונן במגע מיני, וכי זה נכסה עליהן.

בפני בית-המישפט עמדה הבעיה ה-מישפטית — האם ידעו הנאשמים כי הן בחורות מתנגדות למגע המיני, והם בעלו אותן חרף התנגדות זו, שאז יש בכך כדי להוות עבירת-אונס, או שמא האמינו בליבם שהנערות מסכימות למעשים שעשו בהן, ולכן לא היה כאן אונס.

השופט דב לוין וחבריו להרכב בבית-המישפט המחוזי בתל-אביב, זיכו את ה-נאשמים כולם מאשמת אונס, והרשיעו שניים מהם באשמת מעשה מגונה ב-מירמה, בכך שהשיגו את הסכמת הצעירות לבעילה כאשר סיפרו להן סיפור-בדים על הצורך במגע המיני כדי להחדיר את הטמפונים מלאי היהלומים.

בית-המישפט קבע באופן מפורש, כי הוא מאמין שהנערות אמנם התנגדו בתוך ליבן לבעילה, אך חששו שמא יבולע להן. לכן העדיפו להסתיר את הודתן ו-העמידו פנים כאילו הן משלימות עם המצב אליו נקלעו. בית-המישפט האמין להן, כי בכך נהגו בהתאם לעצה שקיבלו בבית-הספר בשוודיה, על התנהגות ב-מיקרה של אונס.

אך לאור התנהגותן של הבנות נותר ספק בלב השופטים אם אמנם היו הנא-שמים מודעים לאי הסכמתן של התיירות להיבעל, וזיכום מחמת הספק.

התובעת, נורית שניט, מפרקליטות מחוז המרכז, הגישה עירעור על הזיכוי מאונס, ועל קלות העונש. הנאשמים עירערו על חומרת העונש. בית-המישפט העליון, ב-פסקהידן המהותי תקדים — מדינת-ישראל

שהתרחש בנתניה ב-1979, טענו הנאשמים — שני אחים וגבר נוסף — כי הנערות הסכימו. הם הרחיקו לכת וסיפרו כי הן נערות שיתפו פעולה ועשו מעשים שונים מיוזמתן. הנערות שנחקרו, ושעדותן נג-תה בבית-המישפט על אתר, ערב צאתן מהארץ, סיפרו סיפור שונה. הן הסבירו כי האמינו לסיפור על התירגום משוודית, ועל מיפעל היהלומים. אולם כאשר הוכ-נסו לדירה ושלושה גברים חזקים בארץ זרה חברו סביבן וציוו עליהן להתפשט, עשו זאת כפי שלימדו אותן בשוודיה.

לדברי הנערות, שהיו בנות 17 ו-18, ושבו לארץ בחברת נערות ונערים אחר-

ולא נגענו בבחורה, הכל שקר". החלטים טוענים: "אמנם היינו שם, וגם שכבנו עם המתלוננת אבל הכל היה בהסכמתה".

מאחר שהאלמנט העיקרי באונס הוא בכך שהבעילה בוצעה נגד רצונה של האשה, מתקשה לפעמים התביעה להוכיח כי בפרק הזמן שבו התייחדו השניים ללא כל עד נוסף, אמנם גילתה האשה התנגדות ולא הסכימה להיבעל.

אם נותר בלב השופטים ספק באשר להיעדר הסכמה מצד המתלוננת, יפעל הספק לטובת הנאשם — והוא ייצא זכאי.

גם במיקרה שלפנינו, שמבוסס על סיפור

מדור להבהרת זכויותיו המישפטיים של האזרח. אין המדור מתיימר לתת ייעוץ מישפטי ספציפי, ובכל מיקרה ייתכנו הבדלים, כגלגל שוני בעובדות.

המדור מנתח את המצב המישפטי הקיים, לפי החוק וה-תקדימים.

תדריך

1 אחד האלמנטים העיקריים בעבירת האינוס הוא חוסר הסכמת המתלוננת להיבעל.

2 אם ביגלל חינוך שקיבלה בחו"ל, אין המתלוננת מתנגדת בכוח ובאלימות לאינוס, עדיין אין לראות בכך הסכמה לבעילה.

3 יש לבחון, לפי נסיבות המיקרה, אם אומנם האמין הנאשם כי התנהגותה של האשה מהווה הסכמה, ולא עצם את עיניו להתנגדותה הפאסיבית.

4 טרם הוכרעה השאלה אם הטעות לגבי הסכמת האשה חייבת להיות כנה והגיגית, או שמא די שהטעות תהיה כנה בלבד.